

POLICE

П. Г. ВУДГАУС

*Дивовижна
пригода
з натурником*

ГУМОРЕСКА

— Зглянься, май совість! — благав Арчі.

Він картав себе за те, що досі працю натурника вважав легкою. Вже з перших хвилин почали боліти, мов занедбаний хворий зуб, м'язи, про існування яких до сьогоднішнього дня він і не здогадувався. Про стійкість і витримку натурників Арчі думав тепер з повагою. Як вони терплять цілісний день такі муки, а ввечері ще й поспішають на всілякі божественні бенкети — цього він просто не міг збагнути!

— Не ворущись, дідько б тебе взяв! — гримнув містер Вілер.

— Художнику, любий мій, — сказав Арчі, — ти, здається, не розумієш чи не хочеш зрозуміти, що в мене починають розтягуватись на спині м'язи!

— Слабак нещасний! Черв'як безхребетний! Тільки спробуй поворухнутись — уб'ю! І щосереди й щосуботи танцюватиму на твоїй могилі! Я щойно схопив саму суть!

— Мене, здається, таки схопило десь у спині!

— Та візьми себе в руки, недоумок нікчемний! — дорікав йому Вілер. — Посоромся! Он минулого тижня мені позувала дівчина. То вона добру годину стояла на одній нозі, тримала над головою тенісну ракетку, ще й усміхалася!

— Жіноча порода м'якша, ніж чоловіча, — відказав Арчі.

— Терпи! Через кілька хвилин я скінчу. Не ворущись! Уяви собі, як ти пишатимешся, коли побачиш себе на всіх книжкових прилавках!

Арчі зітхнув і ще раз зібрав усі свої сили. Краще б він у це діло не вплутувався. Крім фізичних мук, він відчував себе останнім дурнем. Містеру Вілеру замовили обкладинку для серпневого номера журналу, і Арчі, в самих яскраво-лимонних плавках і такого ж кольору шапочці, мав символізувати одного з гультаїв, що належать до «найкращих сімей» і збавляють час на розкішних морських курортах. Запопадливий Д. Б. Вілер хотів, щоб він скинув ще й че-

Пелем Гренвілл Вудгаус (1881—1975) — американський письменник англійського походження, автор близько 70 романів і понад 300 оповідань гумористичного і детективного характеру, що досить широко перекладались у нашій країні в 20—30-і рр. Зокрема, на Україні 1928 р. був виданий у перекладі Івана Кулика його роман «Псміт — журналіст». Гумореску «Дивовижна пригода з натурником» перекладено за збіркою вибраних творів 1971 р.

ревики та шарпетки, однак Арчі рішуче відмовився. Хай уже він має смішний вигляд, але тільки не безглуздий!

— Ну гаразд,— сказав Вілер, відкладаючи пензель. — На сьогодні досить. — Хоча, якщо відверто... Не хотілося б тебе образити, та якби я мав не такого легкодухого й безхребетного натурника, то закінчив би це кляте замовлення вже сьогодні й не потрібно було б іще одного сеансу.

— Дивно, чому ви всі називаєте це сеансом?— жалібно запитав Арчі, прислухаючись до болю в спині. — Знаєш, старий, я б не відмовився зараз від чогось тонізуючого. Але ж у тебе, звісно, нічого немає.

Загалом стриманий Арчі вісімнадцяту поправку¹ часом вважав навіть шкідливою.

— Трохи рано ще,— похитав головою Вілер. — Заходь через день-два, тоді я зможу тобі в цьому зарадити.

Художник по-змовницьки озирнувся, пройшов у куток кімнати, відсунув убік кілька картин і показав чимале барильце. Він подивився на нього м'яким, ніжним поглядом.

— Настане час, і це буде, я певен, приємний, легкий напій.

— О!— збуджено вигукнув Арчі. — Сам зробив?

— Ось цими руками! А щоб діло пішло трохи швидше, вчора додав ізюму. Ізюм має багато цінних властивостей. До речі, щодо пришвидшення: постарайся бути завтра пунктуальнішим. Сьогодні ми втратили добру годину прекрасного денного світла.

— Мені це подобається! Я прийшов хвилина в хвилину й тинявся на сходах, чекаючи тебе!

— Гаразд, гаразд. Це не має значення,— покvapно сказав Вілер. Його вразливу натуру художника завжди драгували такі дрібниці. — Однаково ми стали до роботи на годину пізніше. Не забудь, завтра рівно об одинадцятій!

І все ж таки наступного ранку Арчі, хвилюючись і почувуючи себе винним, підіймався сходами на півгодини пізніше. Двері майстерні були відчинені. Літня жінка мила шваброю підлогу. Арчі пройшов до спальні, переодягся в купальний костюм, і коли через десять хвилин повернувся до майстерні, прибиральниця вже пішла, а Д. Б. Вілера все ще не було. Задоволений цією обставиною, Арчі, щоб згаяти час, сів читати ранкову газету. За сніданком він устиг переглянути лише спортивну сторінку й аж після того, як тут неквапно перечитав газету двічі, йому спало на думку, що Д. Б. Вілер безсоромно запізнюється. Глянувши на годинник, Арчі побачив, що сидить у майстерні вже добрих три чверті години.

Арчі занепокоївся і, хоч йому було й не звикати, подумав, що це вже надто. Він підвівся й вийшов на сходи глянути, чи не йде той зануда. Вілера не було. Ображений Арчі вирішив повернутися до майстерні, одягтися й піти геть. Однак здійснити цей намір йому не вдалося. Важкі дубові двері самі зачинилися на замок.

— О чорт!— вилаявся Арчі.

У таких випадках завжди можна зробити вибір: або залишатись і чекати, або кудись піти. Спершись на поручні, Арчі напружено думав, що робити. Якщо він залишиться, то йому доведеться, мабуть, на цих клятих сходах і заночувати; а якщо з'явиться в такому вигляді на вулиці, то не встигне пройти й сотні кроків, як його затримає поліцейський. Арчі не був песиміст і все ж таки дійшов висновку, що попадатися поліцейському йому не хочеться.

Поки Арчі так розмірковував, знизу почулися кроки. Але надія, що це з'явився нарешті клятий нащадок роду людського Д. Б. Вілер, умить розвіялася. Хоч би хто це був, він біг сходами, а Вілер нагору ніколи не бігав. Ні, це був не Вілер.

Раптом Арчі сяйнула думка, і він побачив чудовий вихід із прикрого становища, в якому опинився. Що може бути простіше, ніж зійти поверхом нижче і невимушено, відверто попросити в цього хлопчини дозволу скористатися його телефоном? І що може бути простіше, ніж подзвонити комусь із друзів

¹ Вісімнадцята поправка (прийнята 1920 р., скасована 1932 р.) до Конституції США забороняла виготовлення і продаж спиртних напоїв.

і попросити прислати сюди якісь штани й таке інше? «Це ідея!»— міркував Арчі, йдучи сходами вниз. Нічого незвичайного в своєму намірі він не вбачав. У цьому кварталі живе стільки художників, що хлопчина не здивується. Він і оком не змигне, побачивши перед собою чоловіка в плавках. Потім вони разом від душі з усього посміються.

«Вибачте, мені незручно вас турбувати, ви, мабуть, дуже заклопотані, але чи не дозволите скористатися вашим телефоном?»

Це було надзвичайно ввічливе, гарно побудоване прохання, з яким Арчі приготувався звернутись до хлопця, як тільки той відчинить двері. Але хлопець дверей не відчинив. Відповіддю на стук Арчі була тиша.

«От тобі й на!»— подумав він і аж тепер помітив, що двері не замкнені і до них прикріплено кнопкою конверт з ім'ям «Елмер М. Мун».

Арчі трохи прочинив двері й погукав:

— Містере Мун! Містере Мун! Ви вдома?

Не діставши відповіді, він прочинив двері ширше, переступив поріг і, як і належить вихованій людині, обережно причинив за собою двері.

— Руки вгору!— пролунав різкий, неприємний голос.

— Що?— хутко повернувся на голос Арчі.

Він стояв віч-на-віч із джентльменом, який щойно біг сходами нагору. Тепер цей бігун цілився йому в голову автоматичним пістолетом.

— Руки вгору!— повторив свій наказ незнайомиць.

— Так, так.... Звичайно,— пробурмотів Арчі. — Я тільки хотів сказати...

Костюм Арчі, певно, справив на господаря неабияке враження.

— Ти хто, чорт би тебе побрав?!— запитав він.

— Я? Мене звати...

— Яка різниця, як тебе звати! Що тобі тут треба?

— Розумієте, річ у тому, що... Я прийшов запитати, чи не міг би я скористатися вашим телефоном. Бачте...

Погляд господаря став не такий суворий. Арчі був хоч і дивний гість, проте не такий поганий, як господар подумав спочатку.

— Навіть не знаю, що з тобою робити...— промовив він замислено.

— Якби ви дозволили мені пройти до телефону...

— Охоче,— відказав чоловік, прийнявши, певно, якесь рішення. — Іди до тієї кімнати!— Кивком голови він показав на відчинені двері, що, як видно, вели до спальні.

— Я розумію,— якомога невимушеніше знов почав Арчі,— все це може здатися вам трохи підозрілим...

— Іди, іди!

— Я тільки хочу сказати...

— Годі! Ніколи мені тебе слухати! Йди!

Такого гармидеру, який був у спальні, Арчі зроду не бачив. На ліжку, на меблях, на підлозі — скрізь валявся одяг. На ногу йому намоталася шовкова сорочка, а його шлях був устелений краватками й комірцями.

— Сядь!— різко наказав Елмер М. Мун.

— О, дякую!— мовив Арчі. — Гадаю, ви чекаєте, щоб я пояснив, як так сталося...

— Не варто,— кинув містер Мун. — Я не маю стільки вільного часу, як ти. Заклади руки за спинку стільця!

Арчі виконав наказ, і містер Мун негайно зв'язав ззаду його руки — здається, шовковою краваткою. Потім зв'язав йому так само й ноги. Після цього містер Мун, вирішивши, мабуть, що зробив усе як належить, заходився складати речі до великої валізи під вікном.

— Послухайте!— озвався Арчі.

Містер Мун, немовби згадавши про щось, запхнув гостеві в рот шкарпетку і знов повернувся до валізи. З речами він поводився вкрай недбало. Здалося, він думає не про те, як їх спакувати, а про те, щоб спакувати їх якнайшвидше. Набивши валізу, містер Мун ледве закрит її, потім відчинив вікно, переліз на пожежну драбину, витяг через вікно валізу і зник.

Залишившись сам, Арчі зосередив усі свої зусилля на тому, щоб звільнити з полону руки й ноги. Це було не так важко, як він гадав. Менше ніж через десять хвилин Арчі, позвивавшись по-зміїному, з задоволенням відчув, що вузол на зап'ястках ослаб. Він вивільнив руки, розв'язав ноги й устав.

Тепер йому спало на думку, що лиха без добра не буває. Хоч несподівана зустріч із дивним містером Муном виявилася для нього й не вельми приємною, вона мала й позитивний наслідок: Арчі стояв посеред кімнати, де було повно одягу. А містер Мун, незважаючи на його вади, мав і одну чудову особливість: він був такої самої статури, як і Арчі. Нетерпляче позираючи на твідовий костюм, що лежав на ліжку, Арчі вже зібрався був одягти штани, коли це почувся гучний стук у двері.

— Ім'ям закону, відчиніть!

*З англійської переклав
Андрій ЄВСА*